

Een dagje vogelen aan de Canadese Oostkust

Door Ir. J. Waldorp

We zijn er gisteren tijdens een vrije dag weer eens op uitgetrokken. Het was 1 oktober, de eerste dag van de legale jachtrage, dus trokken wij niet naar de bossen, om roekeloos afgevuurde kogels langs onze oren te horen fluiten. Wij gingen liever weer eens naar het schiereiland van Maissonette, een van de oostelijke uitlopers van wat in New Brunswick de „North Shore” heet. Het zandsteenklif is er vrijwel geheel ondergedoken en het verweringsmateriaal, variërend van rolstenen tot geelgrijszand bedekt er de platen grijze zandsteen, die hier en daar aan het strand aan de dag treden. Door de werking van branding en wind is een smalle duinregel ontstaan, die met zijn weelderige helm-begroeiing soms sterk aan de zeereep van de Hollandse kust of de eilanden doet denken.

De begroeiing van deze duintjes is nogal eenzijdig. Naast helm vonden we duinroosjes met volop bottels en de zaaddozen van de blauwe iris, die hier overal talrijk aan de kust voorkomt. Honderd meter landinwaarts begon de gemengde Canadese „bush”, met aan de kust overwegend white spruce (*Picea glauca*), in soms danig door noorderstormen togetakelde dwergvormen als voorhoede.

Het strand was met zijn rolsteentjes en hier en daar aan de dag tredende brokkelige zandsteenplaten niet bepaald Hollands. We zagen er veel alikruiken (*Littorina littorea*) hun sporen trekken in het vochtige zand, maar overigens was de rijkdom aan schaaldieren of hun overblijfselen vrij pover. Plaatselijk zie je aan de stranden van de North Shore vrij veel schelpen van de strandgaper, die door de bevolking voor de consumptie uit slibrijke zandplaten wordt uitgegraven. Met de schelpen is het hier zo tamelijk veel Westeuropese of nauw verwante soorten, waarbij echter typische verschijningen als kokkels, zaagjes of boormossels schijnen te ontbreken. Dat geldt ook voor de steltlopertjes, die we aan de stranden van de North Shore en de eilanden Shippegan en Miscou talrijk kunnen waarnemen.

Een mooi gebied om steltlopertjes waar te nemen is de „hors”, die onder een hoek van ongeveer 90 graden vastzit aan het schiereiland van Maissonette. Deze hors doet sterk denken aan soortgelijke terreinen op de Waddeneilanden: aan de zeezijde een vrij smal zandig strand met lage, tot drie meter hoge duintjes, aan de wadzijde zeer slibrijk breed strand, plaatselijk begroeid met slijkgras, zeekraal en lamsoor. Aan de zandige zijde zagen we veel *drieteenstrandlopertjes*, dezelfde die je in de wintermaanden zelfs vlak bij Scheveningen regelmatig ziet. Ook de Canadese drieteentjes broeden in de arctische toendra, maar ze zijn hier 's zomers altijd wel op doortrek te zien. Ze rennen bedrijvig als speelgoedmechaniekjes achter de teruglopende golfjes aan.

Een steltloper die we ook veel aan het stenige en zandige strand kunnen zien is de *steenloper*. Volgens Peterson is dit de ondersoort *Arenaria interpres morinella*, terwijl de Westeuropese vorm *A.i. interpres* heet. Afgaande op de afbeeldingen en mijn Hollandse herinnering is er geen verschil. De meeste mannetjes hebben nu nog het mooie zomerkleed.

De meeste soorten krijgen we aan de wadzijde te zien. Moeilijk te determineren zijn de vogeltjes die ik voorlopig gemakshalve kleine strandloper heb genoemd, hoewel de Oost Amerikaanse Fieldguide *Calidris minutilla*, i.p.v. *minuta* vermeldt. Ook moet er hier een soort met meer groenige poten en een andere met meer zwarte poten (*C. pusillus*) voorkomen. Deze vogeltjes zijn duidelijk kleiner (mus-grootte) dan de drieteentjes, die zo groot als een spreek zijn.

Kanoetstrandlopers trekken hier ook in groot aantal door, ook hier in vrij grote groepen (30—50) fouragerend in het ondiepe water. Alle hadden reeds het iets groenig grijze winterkleed en sommige hadden beslist een voorkeur voor het staan op één poot (*subsp. rufus*).

Vrij talrijk, maar veel meer solitair voedselzoekend, waren de *zilverplevierren*, volgens de vogelboeken onze West-

europese soort. De meeste waren begin september al in winterkleed, maar er waren toen nog allerlei schakeringen, met zelfs nog een enkel volledig zomerkleed, met zwarte keel en buik. Nu waren alleen de markante zwarte okselvlakken nog aanwezig.

Bij de plasjes van het groene strand zagen we nog twee goudplevieren (*Charadrius d. dominicus*). De Europese is meestal *Ch. a. apricarius*, maar in het veld is het verschil toch niet te zien. Bij die plasjes langs het rolsteenstrand kwamen ook talrijk, maar solitair, *bontbekpleviertjes* voor (subsp. *semipalmatus*), die sprekend op de Europese lijken. Van de hoogpotige grotere steltlopers noemen we de *Lesser Yellowlegs*, die in Westeuropa zeer zeldzaam als dwaalgast verschijnt en dan *kleine geelpootruiter* mag worden genoemd. Deze vogel doet beslist veel aan de *tureluur* denken. Ze hebben hier aan de kust vrij talrijk gebroed in de soppige landjes achter de schoorwallen van Bathurst Basin en Beresford. Maar ik had nooit tijd eens rustig naar een nest te zoeken. Wel probeerden ze altijd op de karakteristieke wijze de aandacht van hun nest af te leiden.

In hetzelfde biotoop broedt ook de *killdeer*, zo genoemd naar zijn roep en niet,

omdat hij herten zou doden. Het is een zeer grote plevier, met twee halsbanden en voor mezelf noem ik hem graag de dubbele bontbek. Typisch voor stranden is deze vogel echter niet en we zagen hem dan ook in het gebied van de Peace River regelmatig op bouwland en weiland. Wat dat betreft zou je hem de Noordamerikaanse kieviet kunnen noemen. (De Europese kieviet komt hier in het geheel niet voor.)

Eenzelfde parallel is te trekken tussen de *oeverloper* (*Tringa hypoleucos*) en de *spotted sandpiper* (*Tringa macularia*). De lijsterachtige borstvlakken zijn alleen in het zomerkleed duidelijk, en het winterkleed met het kenmerkende witte boogje voor de vleugelboeg doet, evenals de gelijke grootte, sterk aan de Europese *oeverloper* denken.

Tot slot een grote steltloper, die we hier tweemaal in strakke V-formatie zagen rondcirkelen: de *Hudsonian curllew* (*Numenius phaeopus hudsonicus*), die we Hudson-regenwulp zouden kunnen noemen (de Europese is *N. ph. phaeopus*).

Tot zover dan de steltlopers. Er stonden ook weer een paar Amerikaanse blauwe reigers en voor de kust zwommen een dertig *Canadaganzen*, maar die zien we tenslotte hier thuis ook.

Het zilvermeeuwenprobleem op Vlieland

Gedurende het broedseizoen van 1958 werden door A. L. Spaans, in opdracht van het Rivon, gegevens verzameld over de vermoedelijke schade die *zilvermeeuwen* aan bepaalde vogelsoorten zouden toebrengen. Over zijn bevindingen vinden wij nadere gegevens in een artikel in „De Levende Natuur”, jaargang 62, pp. 25—29.

Vermoedelijk zijn, volgens Spaans, juist de *zilvermeeuwen*, die de beperkingsacties overleven en daardoor niet meer tot broeden komen de kwaaddoeners. Zij zwerven boven het wad en vergrijpen zich aan jonge *berg-* en *eidereenden*. Van de broedvogels werden, na een grondig onderzoek, slechts twee paartjes aangetroffen die zich wel eens aan jongen van andere vogels vergrepen.

Merkwaardig is het om te zien hoe de *bergeenden* zich aanpassen en van tactiek beginnen te veranderen bij de verdediging van hun jongen. Vroeger gingen zij de aanvallende *zilvermeeuwen* achterna, thans passen zij meer en meer de tactiek van de *eidereenden* toe om bij hun jongen te blijven.

Ofschoon het de *bergeenden* zijn die het grootste verlies aan jongen hebben is hun aantal de laatste jaren gelijk gebleven of misschien zelfs enigszins toegenomen. Bovendien nemen de *eidereenden* nog elk jaar in aantal toe. Vermoedelijk hebben wij mede door de *zilvermeeuwen* zo'n sterke, gezonde *berg-* en *eidereenden*populatie.

Andere vogelsoorten bleken van de *zilvermeeuw* zo goed als geen hinder te hebben, tenminste daardoor in elk geval niet in aantal achteruit te gaan. Dat *zilvermeeuwen* tijdens en na stormen zich vergrijpen aan van hun ouders weggeslagen en verkommerde jongen kan als natuurlijk beschouwd worden.

Ook dit artikel pleit m.i. wederom voor het volkomen met rust laten van de voornaamste kern van een kolonie, om niet alleen grote spreiding van de nesten te voorkomen maar ook om de juiste verhouding van de individuen onderling in een kolonie niet te verstoren. Dit zou wellicht met een matige bestrijding van broedvogels buiten de kolonies en het wegschieten van roofzuchtige individuen tot een gunstig resultaat leiden. J. T.